

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14692,Wiadomosci-Biezace.html>
2023-06-09, 04:14

Wiadomości Bieżące

"Wiadomości Bieżące", pismo wydawane XII 1981 – VI 1989 we Wrocławiu, założone 14 XII 1981 przez szeregowych członków „S” przy Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu: Andrzeja Oryńskiego i Leszka Wierzejskiego, do których 17 XII 1981 dołączyła Barbara Sarapuk. VII 1982 – I 1987 w stopce redakcyjnej: „Wydaje Agencja Informacyjna Solidarności Walczącej”; nr. 102-163 (I 1984 – V 1986) jako „Wiadomości Bieżące ku Niepodległości” (pomysłodawca tytułu: Antoni Lenkiewicz).

Ukazały się 244 nr. (nie licząc nr. specjalnych); 2-krotnie wydano nr 53 (20-26 IX i 27 IX – 3 X 1982) i nr 212 (2-15 i 16-30 IV 1988) – oznaczone różnym datowaniem i o różnej treści; ostatnie wydanie z 11-24 VI 1989 miało nr 242 (spośród wrocławskich pism podziemnych większą liczbę nr. miało tylko „Z Dnia na Dzień”). Pismo o obj. początkowo 1 s., od nr. 12 (ze I 1982) – 2 s., od nr. 27 – 4 s., w formacie A4 (do nr. 106 z III 1984) i A5, początkowo w formie maszynopisu, następnie drukowane na powielaczu, od 1985 powielane na kserografie i drukowane na offsecie w nakładzie początkowo 40 egz., następnie 600 egz., od 2. połowy 1982 2-5 tys. egz. (nie licząc dodruków); w XII 1981 dziennik, następnie co 2-3 dni, nr. 27-66 (III 1982 – II 1983) tygodnik, następnie dwutygodnik.

Do nr. 64 (z XII 1982) w składzie zespołu: A. Oryński (ps. Cywil, Absolwent, Ateista, Eugeniusz), L. Wierzejski (ps. Obserwator, Joanna; autor większości tekstów podpisanych w imieniu redakcji), B. Sarapuk (druk, kolportaż, informacja); w III 1982 dołączyli: Jerzy Skrzypiński (rysunki), Zbigniew Karski (ps. Internowany, Za przeproszeniem Albin, Kriegsgefangene; do VII 1982); w redagowaniu niektórych nr. uczestniczyli: Zofia Albrecht-Namysł, Bogusław Kaczmarski (przewodniczący TKZ „S” w Oddziale PAN we Wrocławiu), Anna Oryńska i Andrzej Baborski. Autorzy: Tadeusz

Lenkiewicz (ps. A. Apil), Zbigniew Aronowicz (ps. Wacek), Hartmut Felkel (ps. Konrad, Gustaw), B. Kaczmarek (ps. Stefan), A. Oryńska (ps. Halina), Michał Czaplinski (ps. Sąsiad), A. Baborski (także ps. Halina), A. Lenkiewicz (ps. Internowany 2), Maria Morawiecka (ps. Matka Polska); współpracownicy m.in.: Maria Kaczmarek-Perlak, Antoni Gorazd, Fryderyk Macha, Danuta Misińska, Maria Skrzypińska, Krystyna Szewczyk, Marek Szatkowski i Zygfryd Zaporowski. Spotkania redakcji odbywały się w mieszkaniach Mileny i Andrzeja Waśkiewiczów, Stefana i Marii Tutaków, Marii Krzeszowiec, Zofii i B. Kaczmarek, Z. Albrecht-Namysł, Danuty Romańskiej i in. członków redakcji. Spotykano się z ukrywającymi się Kornelem Morawieckim i Władysławem Frasyniukiem, zachowując niezależność współpracowano z RKS i od VI 1982 z Solidarnością Walczącą; publikowano apele, oświadczenia TKK, RKS i SW; w 1982 łącznikami z kierownictwem SW byli m.in. Hanna Łukowska-Karniej i Bohdan Aniszczuk. Pismo drukowano m.in. w mieszkaniu B. Sarapuk, Bronisława Cichosza (od VII 1982) i sporadycznie u Romy Borowiec; drukowali m.in.: B. Sarapuk, Andrzej Bafalukosz (od XI 1982), Mieczysław Wierzb (1982-1983). Kolportażem we Wrocławiu zajmowali się, poza współpracą, m.in.: Waldemar Bobnis (IV-XII 1982), Franciszek Głęb (X-XII 1982), Jacek Osuch (IX-XII 1982), M. Wierzb (1982-1983). 7 XII 1982 SB aresztowała L. Wierzejskiego, A. Oryńskiego i B. Sarapuk, 31 I 1983 – H. Łukowską-Karniej, 25 II 1983 – J. Skrzypińskiego; redagowanie pisma przejęli: A. Oryńska, B. Kaczmarek, M. Kaczmarek-Perlak, M. Skrzypińska, A. i T. Lenkiewiczowie, Bogusław Ukleja (rysunki), Piotr Bielawski, Marek Tumidajewicz. III 1983 – 11 XI 1985 (do nr. 150 włącznie) redakcję pisma tworzyli A. i T. Lenkiewiczowie, w VII 1983 dołączył zwolniony z aresztu L. Wierzejski. 11 XI 1985 aresztowano A. i T. Lenkiewiczów. Od 12 XI 1985 redakcję pisma stanowili: L. Wierzejski (redaktor nacz. do VIII 1986), B. i Z. Kaczmarek, M. Kaczmarek-Perlak, M. Skrzypińska oraz, po wyjściu z więzienia w VIII 1986, A. Lenkiewicz (ponownie redaktor nacz.) i T. Lenkiewicz; publikowali m.in. Jan Winnik i Piotr Bednarz.

Pismo przybrało charakter piśmudczykowski; od nr. 178 (ze I 1987) – pismo organizacji SW; niektóre nr. wydane przez

Niezależne Warsztaty Wydawnicze OgniwO. W XII 1981 i na początku I 1982 na łamach pisma informowano głównie o wydarzeniach pierwszych dni stanu wojennego, o internowanych i uwięzionych; z czasem zwiększono liczbę tekstów komentujących aktualne wydarzenia, głównie polityczne i gospodarcze; zamieszczano rysunki, głównie satyryczne (J. Skrzypiński do II 1983); od końca I 1982 w dziale „Ścierwnik” publikowano nazwiska donosicieli oraz metody zwalczania opozycji, zachęcano do niezależnych inicjatyw społecznych. Publikowano apele, oświadczenia zakładowych, regionalnych i krajowych struktur podziemnej „S”; zamieszczano informacje o represjach, relacje z procesów, m.in. członków redakcji „WB”, P. Bednarza, W. Frasyniuka, Józefa Pinióra, członków KPN; wzywano do bojkotu wyborów do rad narodowych i Sejmu PRL. Publikowano artykuły historyczne, głównie związane z okresem II RP, szkice biograficzne polskich polityków i wojskowych – od II 1987 cykl „Ludzie z kręgu Józefa Piłsudskiego”. Od 1986 zamieszczano przedruki z pism podziemnych, przegląd informacji z zagranicy, wywiady z działaczami opozycji. Publikowano dokumenty struktur „S”, ruchów opozycyjnych (w 1986 m.in. Ruchu WiP), organizacji i partii. Od I 1987 większość nr. otwierała rubryka „Obraz 14 dni”, później „Reflektorem przez Polskę i świat”: publikowano tu informacje o opozycji w Polsce i innych krajach komunistycznych.

Pismo kolportowano głównie we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku, docierało też do innych miast i za granicę: do RFN, Szwecji i USA (m.in. do Instytutu im. Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, gdzie ważnym czytelnikiem był Wacław Jędrzejewicz). Niektóre teksty upowszechniało Radio Wolna Europa.

Łukasz Sołtysik

[Region Dolny Śląsk, Wrocław](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)